

Ulzö ändaji Em. Štāler. Tuoimiji A. Štāler.

Tuoim adres: Jelgavā, Annaš ielā, N:r 14.

Pikstöt sāl iz

Äigakerrö "Livli" subsidöb "Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Mai/jūni

Kuolmöz äigast

Rist jämpimi.

Siepierast, ku sōna
yl rist um jämpimi
nānt silmsi, kis ukkō
lābōd, aga mādōn, kis
sām pāstöt, ta um Ju-
mal joud.

1. Kor. 1:18.

Siest pāvast yrgōs, ku Kristus
kibiz eñts oppijistōn: "Ligid siz
ja tiegōd amad roust min oppi-
jistōks", um sōna yl rist vond
rouvōn ama lālam vastō vōttō.
Ilaāi risting, kis nāb pimdōd sil-
madōks, ku ta um jōva, ku ta āb
uo midagist Jumal tāmizōm vastō
tiend, āb vōi siest rōmst ara sā-
dō. Ta um tiara ja mēg tiedam,
nei ku Jēzus um kītōm, ku seli-
zōm ristingōm āb uo ainad ānda-
jist vajag. Pat um tām sougdōks
tiend. Ja, ku sāb kītōt, ku rist
set mēdi pāstab, siz ta nagrōb yl
sie. Se um tämmōn jämpimi, siest
ku ta um koval - kovalim ku Jumal
jämp sōna. Aga, mis kītōb Paulus?
Ta kītōb, ku nei mötlōbōd set ne,
kis lābōd ukkō. Sū um se, ku āb
uot tānōd eñtsa alantō, āb ka ta-
partō, ku nānt kovalōm um tyja Ju-
mal jeds, ku ne āt saddōnōd pat
pietuks sizzōl, kis ni nēdi pidab
vizas, kien vārgōd ne ni āt. Ku
Tilbrēdig rist āb sāka eñts siel-
dōmt nānt pālō eitō, āb vōikstō
ne ka eñts jēlamis nādō ylzōnū-
zōmiz pyvdī. Rist um ja ieb nān-
tōn jämpimizōks ja nānt riek lāb
ukkō.

Aga nāntōn, kis sābōd pāstöt,
se um Jumal joud, keratōb Paulus
jeddōpēdōn. Luggiji, u sa uod sād
tundō sieda joudō? Yksiggin voldsō
rist jūs mēg vōimō sieda tundō.
Sāl um Jumal uonī mād ja ama
ilma patud pierast taptōt, sāl
jūoksōb alastōm sien, kis eñts pa-
tidi tundōs ja kaibōs pīlōb pol-
lizōl sie jūs. Ilma silmsi ta um
jämp, aga "Jumal um ulzō kuorōn
jämpōd, laz kovaldōn tiegō uidō".
Tilbrēdig ja Lejavōtamōd āt
jōva pidōz. Ne tapartist mādōn
yl rist jämpimiz. Nāntōn, kis mād
vail āt kovald eñtsōst, ne āb
tāntōt midagist, siepierast, ku ko-
valōn āb uo jämpimiz vajag. Aga
nāntōn, kis iz eñtsōs āt ienōd
Jumal jedsō jämpōdōks, ne vōitō
surd mur ja riem pyvad. Kristus
um ristō rābtōt, Kristus um ylzō

nūzōn! Ja ama jemin siepierast,
laz jämpōd roust sākstō pāstöt.
Imlist āt Jumal riekud!

Jumal āndag, koks mēg amad,
kis sieda luggōm, sāksmō tāmst
jämpōdōks. Set siz vōib Kristus
mēdi pāstō, set siz rist jämpi-
mi. sāb mād kovaldōks.

H.K. Erviö.

Livōd ŷt tēstō.

Ildim pierrō äigast kubbō ŷt
juod kaliz yrgō midēgōd tiedō.
Ezmi tēe vol vōstō 75 pīeda-
gist balkō ŷt kuoda ukst ja
lābud pierast. Ne saitō vōstōt
jōva paldin siestō, ku nāntōn
um volmōst siz kūjadōn, ku jel-
lō yrgōb tiedō.

Pūd māzō zāigimiz jūrō tuftō
livlist iz jōvas mielstō ja
teitō tēedō yl Ls 16.- ilmō
maksō; radō vol maksamōst set
Ls 6.50.

Aprīl kū 3. pāvan, ŷt 11. tēe
äigast ezimiz pāvan, vol tiedōt
balkōd viedamiz talk. Livlist
sait paldōt tegiz abbōl. Riek
iz uo sugid jōva: aldō vol
piemdō, siepierast, vol viedamōst
rattōdōks. Aga ŷkstōz vol vail-
dōst 28 - vaildōst 19 viedajist.
Balkōd saitō amad ladadōks ulzō
viēdtōt.

Mai kū 8. ja 9. pāusi sait ŷt
balkōd zāigdōt plānkiz ja dēliz.
Zāigdōt materiāl siz iz sai
viēdtōt ŷt kuoda paikō. Zāigimiz
ja viedamiz tēe maksiz kubbō
Ls 62.50. Siestō radō sai vōttōt
set Ls 33.-: mū sai tiedōt ilmō
maksō.

Pūd māzō laskimi, viedami ja
dēliz zāigimi nāgtōb, ku livlist
ja ka letlist (ne ka vōtist ja-
gu viedamiz jūsō) āt valmōd ŷt
kuoda nustamiz tēed jūrō abbōl
tūlda. Sieda nādsō, juod ka jed-
dōpēn tuodōb akkō tēe jūrō
tieudōs, ku rouz ka ābtōbōd, mis
ja kus vōibōd.

Tienu amadōn, kis ātō ābtōnōd
ŷt kuoda tēedō tiedō. ŷt juod
keratōb rāntiz amad, kis āt tēe
jūs vonnōd ja amad sturdōd, mis
āt talkis ja mōitavitō tēesi
tiedōt, volgō vel kōgin nādōb,
kui Livōd ŷt kua um nustōt.

Sõvyõ, jūli kũ 2. pāvan, Țt pidab
en̄ts 10 ā. mādõltõks pyvd̄i. Pyvad
pālõ Līvõd Randõ tõitabõd kubbõ
tũlda sugud ja sõbrad Rīgõst,
Vāntast, Ēstist, Sūomõst ja Mađa-
rõst. Amad līvlist, kis uotõ lez-
gõl ja kougõn, tuigõd kubbõ, vōta-
gõd joudõ tundõ, ku tēg uotõ
līvlist.

Jumal mēl laz suggõgõ!
Ku tulab pālõ kuõlimi
Āb ūo min kalmõ kartamõst,
Āb lĩ min mānall kaddõmõst;
en̄ts jūr vīb mĩnda Pāstaji.
Laz suggõg Jumal mēl,
Mād Jumal mēl!

K. Stalte.

Knaššõm.

Kalamied tȳe.

Kalamien um ȳrmõz tȳe,
siz ku'm sygzi pimdõ ȳe;
ku ta ȳezõ kalđi vejub,
ku ta vastõ tũldõ luõilõb.

Siz um volmõst virgs ja
jegal āigal, jegas yr̄gs:
koks set loja jõvist lānd,
koks ma en̄tsizi vel nānd!

Až sa ād lĩ virgs ja virgs
jegal āigal, jegas yr̄gs,
siz ju tōvaz laiļõ lykub,
nei ku ĩz ka puõjsõ magud.

Kaddõn
Janĩ Kõnkamāg
kēratõt mierpāl veijõs.

Līvlistõn um vāggi veitõ ori-
ginal lōlidi, klēnd meldin̄d āt
komponerdõt kuodõn līvõkiel tek-
stõd (sõnad) pierast; sellizi um
nei veitõ, ku nēdi vōib suormõd
pālõ ylzõ luggõ. - Sļepierast mād-
dõn um āndamõst sūr tienandõks
Sūomõmā komponistõn izandõn Elias
Kyander'õn, kis ȳd līvõkiel va-
liz (jumalsõna) loul um komponē-
rõn 4 ȳõld pāl.

Um kaij, kũ "Līvli" āb vōi
nūotidi pikstõ (druckõ), siz volks
jegayd līvlizõn meldin̄ yldin̄ kād-
sõ; aga ku ta ni nei āb vōi
võlda, siz jegayks, klēn sļe jūs
um interesõ, vōib meldin̄õks tun-
tõbõks sādõ (K. Stalte) jūs
Irail.

Loul um T. E. Eskelinen ka
sūomõkiel pālõ allõ nustõn.

- Līvõkiel sõnad āt sellist:

Jumal mēl laz suggõgõ!
Ta tundõb jeggõ lālamtõ,
Mis mĩnda māzõ pikstõ tāb,
Tām jūsõ mina abbõ sāb,
Sāl sydam āb tund kāndamtõ;
Laz suggõg Jumal mēl,
Mād Jumal mēl!

Jumal mēl laz suggõgõ!
Laz tōva volgõ murud mer
Ta āb lask mĩnda vajjõmõ,
Ta ābtõb mĩnnõn kāndatõ;
Min patud katab Kristus ver.
Laz suggõg Jumal mēl,
Mād Jumal mēl!

V. Kui vāggi mēg ārmastõm knaš-
šõmt! Māddõn āt mēlpierrõ pūdõd,
knaššõd rouv mõtkõd, knaššõd rouz,
knaššõd ārõnd ja knaššõd jelud.
Kui laz mēg kyl selliz knaššõm
jūrõ sāgõ?

Laz mād jeng, mād mõtkõd vol-
gõd knaššõd, siz māddõn um tundõ-
mõst vāggi jõvist ĩz en̄tsta, mād-
dõn um lykkõmõst en̄tsõst ama āb-
jõva, amad ābjõvad mõtkõd ulzõ.
Siēldõ risting ka āb līeda tuoi-
zõs nei jennõ ābjõvvõ, siēstõ ku
ta en̄ts jeng knaššõmõks tieb ka
mūdi knaššõks. Risting, klēn um
knaš jeng, ārmastõb ka mõitist
knaššõmt. Sellizõn um vastõ mieldõ
ābpūdõz, ābknaš kārānd, tuba ja
ārõnd.

Āma sūr ov neitstõn um se, ku
kārānd, tuba ja ārõnd āt pūdõd je
knaššõd. Sieda āb ūo lālam sādõ.
Āb ūo vajag tōuridi lābārinĩ, mō-
bili ja mūdi āzdi. Lābārinĩ vōi-
bõd neitsõd ja naist ĩz umbõ
ȳdkõrdist ārõnst. Knaššõks nēdi
tiedõ kērabist sillõ umblimistõks.
Nei ĩz vōib tiedõ ka mūdi āri-
nĩ ja āzdi. Pāgin ārmzim um en̄ts
tiedõt, āb ku vōstõt, ja pāgin
knaššõmõd āt ȳdkõrdist, āb ku tōu-
rõst vōstõt, ūtõmõdõ ārõnd ja
sād. Paldin̄ neitsõd veitõ verbik-
sõbõd ja kudabõd, sļepierast volks
paldin̄ jemin̄ tiemõst mõitizi kād-
tȳedi.

Kui knaššõd āt puskud lāballõ
ja umarztara ja ātsmingist allõ-
mõd kuod jūsõ! Tara katab pālast
tubbõ, āndab knaššõ villõ ja var-
rõ, kievad knaššidi ēdrõmidi, syg-
zi magdist tōurõst villõ. Knaš
tara puskudõks, pūdkõks ja pōzõ-
dõks ja pūdõz kārānd ja tuba ān-
dab ama jõvvõ tapartõkst yl̄ peri-
mie ja tām aim.

Paldin̄ Līvõ Rāndas um pāgin
ūdperimēdi, klēn tubad āt ilast
andõt tarad - piedagist mõtsad -
sizal. Ūdperimēz, tul ilan abbõl
ja tie piedagõd taran kylgõ knaš
vīla tara, laz ne molmõd kūrõkst
tiegõd knaššõks sin kārānd ja
nāgtõg, ku sāl jelab kierdõ, knaš-
šõmt ārmastiji līvõ kalamēz! Se
ĩz um kitõb ka yl̄ kārāndõd, kis
āt lagdõs kylmad mier touvõd kādõ.
Ka nāntõn pidiks pūdi taimõm en̄ts
tubad ymmar. Siz ka piddõz lēji
vōib nādõ, ku kārāndz jelabõd rouz
kis mūostabõd knaššõmt tādõl
pānda.

Līvõ nūrõd, ama jemin̄ tēg vō-

Põ Sies ažas tiedõ. Lugõgõd jõvdi rāntidi, sālõd sātõ kovalõst, vil- lõ, mis ab kad kunagid. Siz ja ku risitng midegõd tiedab, siz ta um ka ents jengsõ knas ja ieb ka parimõks. Slepierast tiem, laz mād sizal, mād ymmar ja ama mād jelami volgõ knas.

Piski peslimki.

Rāndalist ājgarāntoz.
(Jatk.)

Õigist līvõ kiel sõnad ja f formõd at jara ryktõt ama rāntõd koufi. Sellist at: eng (õig. jeng), mūd (munt), kāvvub (kāb), sūdõ (patsõ), lāns (lāns) ja in- doeiropnikad (indoeiropnist), eng- lendõrd (englismanõd), riemõrd (rōm- list) j.n.k.

Ab või jega kõrd līvõ kielsõ nei kitõ, kui se um letkielsõ. Az objekt um instrumentāls, siz atribut jega kõrd līv nōminativ formõks. Slepierast ab või kitõ: "Um kieltõt veijõ pōkandijistõks ja sīen ytistõks azadõks." Õigist um az kitõ: "Um kieltõt puuktõtõ ja sīen ytist azadõks". Nei iz ab või kitõ "kazajist pūd", aga kyl "pūd, kis kazabõd". Ab või kitõ "kaimdõkst sizal kēratimi", um kitõmõst: "kaimdõkst siz zõl kēratimi. Nei iz ab õigist um: "Iebõd post kuoddõ", um kyl kitõmõst: "Iebõd postkuoddõ." Pā- gin kuožis um kēratõt yl "lālam maks". Līvli sāb aru, ku lālam maks um selli maks, kienta um lālamstiz maksõ, aga sids ta um mõttõltõt kui maks yl mingiz ki tieutõb smaggi. 21. l.p. um mādõl- tõt ykõ kitõks, kis kyl mityks līvli ab sā aru, resp. sāb aru tuoistiz, ab ku se um mõttõltõt: lālam um sīrõ (rubizõ) pandõt 2 kg. Ab sā aru, miks pierast lālam (sāmõst aru kui substantiv vierdõt adjektiv) um pammõst sīr- rõ (õigist birzõ). 25. l.p. um kitõtõt selli kitõks, missõst ab sā midegõst: "Ājgimi sugub suormõdõks". Mis sīekõks um tādõt kitõ, sīeda sugid ab tīeda. Kougim um kitõt "l kub. tiedõz vajub". Aga kus se vajub, se ab ūo mādõltõt. Ab ykõ līvli ab kit: "...laps jālgad pā pāld", līvõkielkõs õigist um: "...laps jālgald." (33.l.p.). Sies ents lied puolsõ at mādõltõt sõ- nad "yl jennõ, yl veitõ". Ne at sieldõ tādstõ tātõ letkielstõ tulktõt. Sāl um selli -kitõks: "Mād tarmimi um, laz se kēndõ kalendõr abtõg Rāndalistõn am- niggõks ārmastõ ents rouvõ ja kieltõ. Ū sids ni um kyzzõmõst, kui kalendõr, kis ni set um ki tund ulzõ, võib abtõ rāndalistõn resp. līvlistõn a m n i g g õ k s

ārmastõ ents rouvõ ja kieltõ. Līvli kunagõd ab kit: "Pālab, ārmaz sõbra", kui Ryggõvin kēra- tõb 43. l. p., ta kitõb jega kõrd: "Pālaks, ārmaz sõbra". Ab ūo õigist (45.l.p.) "pierrõ sūrit", mis um letkiel form, līvõ kiel- kõks um sūrit pierrõ. 50. l. p. um mādõltõt, ku rāndalist vol- lid "kandõnõd" kengi, õigist ne kyl "pidist" kengi. Kis kyl küliz ku smēd ulanalisi (ab sug ulan- allisi) voltõ sūrd kildzõd kīrrõ (ab sugid kīrrõd) rītõd. Mõtlõmõs kyl, ku sāl voltõ nādõb õ l - d z i s t kīrrõ rītõd. Sies entsõs 1. p. ab sā aru ka selli- si kitiksi: "...nānd paldin sūri pūdi, kui lāpsi, ents siengõst ylz kazzõ ja ājgast sadisi sūrõks ja vanaks iedõ...", "Tergõl vol- mi tānda iz ak ja siest ta tōvas armõst neiz munt pūd ter- gõl volmiz pāl". 52. l.p. ab või sādõ aru sellist kitõkst: "Nēdi vārdidi ad āndat, - sies mõtkõs ydmīelkõks pidatõ!" Tsechõd (õigist Tsechõd) rou loul ezmis kabals um kitõt, ku mīelval jūrõ sādõsõ rou ab kazaji ja ab sāji jou- dzimõks. Sīeda kyl mityks ab pi- da õigizõks. Ab ūo õigist kitõt 5 km Iraist, um kitõmõst: 5 km Iraild (53.l.p.). Sies ents 1. p. um mādõltõt ka yl "lūojõmiz" ja "matkõmiz", kis kēra pidugs sāb bõd kōlbatõt kui sinonimõd, aga ne kyl sinonimõd ab ūotõ. Nei iz sies 1. p. um mādõltõt "puolgõ "piettõ" azmõz. "Puolgõ" um "tadel- aga "piettõ" um "lügen, betrügen" 53. l. p. um vel ykõ ab õigi kitõks: "sie pusk pigataga võib nutto yl sīnrist mēgud fatamor- gana, kis puolgub rouvõ - ekskur- santidi." Līvõ kielkõks sīedõ x kitõks volks kitõmõst: "sie pusk pigataga võib nutto sīnrist mēgud fatamorganaks, kis pietab rouvsti - ekskursantidi". Līvlist ab tundõt ka jougõz pūdõ, kis um mādõltõt Reinvald kēras, um kyl tundõtõ jougõzõ (taxus bacc- ta). 57. l.p. um ab õigi kitõks: "Kādkillijist ja kuolmkillijist rāndalistõn at seistuõistõn." Um kitõmõst: "Kādkillijizi ja kuolm- killijizi rāndalistõn um seistuc- stõn." 62. l. p. um : "Baltõd eitõ vanas pāikas", õigist: "Baltõd eitõ vannõ pāikõ". 63. l. p. sāb kēratõt imazdi: kūrlist vollid vollid kyttõnõd ja artõnõd. kēra ruõtslist mādõ tulkõks ja mõkõ Mikspierast kyl nāntõn vol kyte- mõst mādõ? Aga ne kytist kyl jelidi. Līvõ kielkõks ab või ki- tõ: "Kūrõd at pūtõnõd vastõ de- rõd flottõ", se um sieldõ let- list form. Līvõkielkõks um kitõ mõst: "Kūrõd at pūtõnõd vastõ de- rõd flottõ". Saksa kielstõ um

võttõt form: "Olaf se Tuoi", lüvli
 kitõb järkõrdist: "Olaf Tuoi". 63.
 l.p. keratõt: "Absalon ja Dēnõd vol-
 lid ienõd ezmitz pyvakuoddõ ja ni-
 nõ". Nei äb võimõ rökandõ, nei ka
 äb rökand äb yks lüvli - äb ida-
 lüvli, äb ka ländlüvli. Mäd kieli-
 sie kitõks volks kitõmõst: "Absa-
 lon ja dēnõd vollid tienõd ezmitz
 pyvakuoda ja ni nõ (äb sugid ni nõ.
 Ref.)"

Äb tieda, mikspärast äiga-
 rantis säb kõlbatõt sõna "Vidumä",
 kis um sielõd letkiel sõna, laz
 kyl 54.l.p. Rudzitis keratõb, ku
 amad vörõd kieli sõnad volli viskõmo
 mõst ulzõ. Sie azmõ võiksmõ kitõ
 väggi jõvist nei iz kui munt
 - Lüvõmä. Ama parim volks, az mēg
 Vidumä azmõ kitõksmõ Idamä, mis-
 sõst ka sõna Vidumä lib suggõn
 (Straupe ymmar vol Idumea /Idamä/
 provints). Nei iz mēg äb võimõ
 särlistõks nuttõ estliizi ja
 ama Estimä Särmaks. Särma um set
 yks jagu Estimäst ja särlist
 ät, kis jelabõd Särma, Outorõn
 iz lä ka tiedõ mingizi äb
 mingizi küoznimidi tiedõ väggi
 mõitizõks. Sellist nimud volkstõ:
 KÜling, Allizvanga, Tutkam (Lüvlie
 stõn um jõva entsõn Tukamä sõna),
 j. m. Az nēd ka täz kõlbatõ,
 siz leks ka pända jürõ selliz
 nimm mingist kõlbatõbõd lüvlist
 paldin.

Sies lütis kēras um mädlõ-
 tõt set yks piskimi jagu nēsti
 vigsti, mis võib lieudõ "Rānda-
 list äjgarantõz" tekstõs. Az nē-
 di amdi täks siõs mädlõ, siz
 kritik volks, ma äb li kitõn
 jennõ, kakskõrd nei sūr kui "Rān-
 dalist äjgarantõz" iz um.

Kiel vigdi ama jemin võib
 lieudõ nēsi kēris, mis um kēra-
 tõn Rudzitis, Ryggõvin, Grant ja
 Meister. Kād peris outor kēri-
 di silmõz nādsõ um tulkõn Ru-
 dzitis: kilub kubbõ stil ja äb
 õigist grammatik formõd. Veitõ
 liedam vigdi Ran-Dziadkovsky kē-
 ris; outor iz um lüvli, kis um
 ents amakiel jüsõ ylzõ kazzõn,
 Veitõ vigdi um ka Lepste kēris.

Kēras "kui um rökandõmõst ja
 keratõmõst" outor kitõb, ku vol-
 li viskõmõst ulzõ amad vörõd
 sõnad ja äb õigist formõd, set
 iz kyl sjeda äb tie. Ablēji
 ka üdõ üzi (äb sugid "üdi")
 sõndi, Aga mis mēg nāmõ äiga-
 rantis? Tekst um üzi, pakand
 üdtõt sõndi täuz. Amast siest
 tyeštõ nāmõ, ku outor lüvõkiel
 müostami äb üo tõva (yl mis
 ta rökandõb 56. l. p.).

Ama sūr viga um se, ku
 lüvlist ät tiedõt rāndalistõks
 ja viga äb volks nei sūr, az
 nēdi lüvliizi, kis Lüvõ Rāndas
 jelabõd nutakst rāndalistõks.

Äjgarantis säbõd rāndalist lüvli-
 zist jagdõt: lüvlist vollid jel-
 lõnõd s e t "Vidumäl" ja ne vol-
 lid jõva ulzõ küolõnd. Mēg üomõ
 lüvlist, kien um vond ka länd
 äiga ja äb tam võlda mingiz
 üdstiz lüodõt rou nõtkõmõd. Mēg
 tamõ jellõ ja piddõ yllõ ents
 l i v õ kieliõ, kienta luoitõ
 häg iia izad, ja äb rökandõm
 p ä r r ä s t ä n g tiedõt "rān-
 da, kieliõ". Mēg lümõ iganiz väl-
 diz, sitkõz lüvõ rou valdis Let-
 mäl.

Jān' loul.

Kül ka sina, ärmaz Jān,
 Tul min yrõ randõ sän,
 Kit sa mingist tūlda kytad,
 Mingiz sūrī pyvdī pidad.

Vana lõja ymmar klerdõt,
 Piedag kändõd kubbõ viertõt,
 Tõra pyt vord tutkams yllõ,
 Tul sien lasktõt aldõ sillõ.

Nüorõ ja vanad rāndas kubsõ:
 Nēdi sāl um sadin lugsõ.
 Ällõd vänkad puskest tiedõt
 näntõn päs ja tämmist liedõd.

Perimiez vol' kannõ kändab,
 Perinai teiz sõirõ ändab,
 Mied ja püosõd voltõ jüübõd,
 Naist ja neitsõd sõirõ sýebõd.

Ku ät amad jüonõd, sýenõd,
 Jõva römõz mielõ ienõd,
 Ydskubs yrgõbõd ne, loulõ,
 Setmõst jõvamt entsõn pallõ.

Mü tãb pallõ entsõn villõ,
 Mis võiks näntõn angkõks pil-
 lõ;
 Tuoiõn se tieks neme kaijõ,
 Ne takst jõvvõ ents pül ai-
 jõ.

Tulvals istõs, loulõs, võikslõs,
 Ödõg löbbõ timblõs, tikslõs,
 Mūnda püstõb võntsast iggõ,
 Täudsõ sūsõ lõlak; ligõ!
 Ligõ, ligõ, ligõ, ligõ!

Liebist liestad mäd miers Ligõd,
 Väilist liestad mūs miers ligõd,
 Mäd miers ligõd vimbad, sigõd,
 Mūs miers piskist silkõd ligõd.
 Ligõd, ligõd, ligõd, ligõd.

D. Volganski.

Ligõ!

Jān' lõlis mēg lõlam ytõ ka-
 bal: "Ligõ". Mõtlõmõst, ku se um
 suggõn lüvõkiel sõnast "Ligõ".
 Vanast mäd muinist Jānpāvan
 tuitõ nei iz kubbõ kui paldin,
 kytist jāntullī ja lõlist. Ents
 Lõlis ne tienist jumali yl jõ-

vam, mis ne voltõ rouvõn tienõd. laz se, mis jumald kädst sãb
 ja pãlist vonnõ ja abbõ ka paldõt, ka ligõ. siestõ ne lõlist:
 tulbia aigaks. Loulõs kõtistõ, "Ligõ, ligõ!" Jumali pãlist priestõrõ,
 int aga "ligõ" lõlist amad kubsõ.

"L I V I I " 10 aigast m ä d õ l -

t õ k s p y v a d 1933. a. jūli kũ 2. pãvan K u o š t r õ -

g õ l .

Py v a d k õ r d a .

I.

Brẽdõn jūni kũ 30. pãvan ja puõlpãvan jūli kũ 1. pãvan -
 kougist võrõd; ãstlist, suõmlist j. m.; liyõ-sõbrõd Letmãld ja kou-
 gist liivlist vastõ võtami ja kuõd kuõziz pãkastimi.
 Puõlpãvan ka liivõdõks ja nãnt jalamizõks tuntõbõks sãmi, võ-
 rõdõn gilgimi miersõ j. m., mis ne iz tãbõd tiedõ.

II.

Jūli kũ 2. pãvan :

kiela 7 - 9 - brũokst aiga;

" 9 - 11 - kubbõ tulmi pyvad kuõžõ Kuoštrõgõl jãlgin,
 ybbistõks ja motorlõjadõks.

" 11 - 1.30 - pyvad akt, jumalsõnaks, eddi sõna, rõkud.
 teriintimist j. n. k.;

" 2 - 5 - pyvad lõinagist;

" 5 - 7 - tuntõbõks sãmi entõs vais, lõbbõ rõkandimi
 j. m. vãldiz aiga-kõlbatimi (pũrtimi miersõ
 j. v. k.);

" 7 - 9 - lõlõd, dẽklamatsid, mũzik, roudãntsõd;
 (kũldimi ja vantlimi rã pierast);

" 9 - 10 - võrõdõn õdigist;

" 10 - 12 - jãntul rãndapãl, jãn lõlõd ja dãntsõd;

" 12 - 3 (uõndžõl) - dãnts; (sizzõl sãmi rã pierast).

" 3 - Vãnta puõlistõn raõg (bãn) pãl lẽmi
 (Iraild lãb jara kiela 4.31), munt,
 kis vel iebõd randõ jara laggimi entõs
 kuõd kuõžõd kouti.

III.

Jūli-kũ 3. pãvan .

Kiela 10 - 11 brũokst kuõd kuõzis; pierrõ sieda rãnda kouti kẽm-
 ja gilgimi. Vãnta puõl lẽjistõn raõg lãb 15.40; Rigõ puõlistõn
 raõg lãb Stãnda pãlõ kiela 18.30.

Amad liivlist ãt kutstõt pyvad pãlõ. Tulgõd kubbõ jõ-
 vist pãgin!

"Livõd yt" juõnd.

Tuoim tiet.
 Jumar puõga, Tãd kẽridi
 ja lüõlidi ãb võimõ "Liivli-

zõ" sizzõl pãnda seõts kũnts Tẽg
 ãd liitõ sãtõnõd entõs õigiz nim
 ja tãud adres. õigiz nim ja tãud
 adres lãb sãtõ amadõn, kis midõd
 kẽratõbõd.

L i v ö d Y t ö n l o a i - g a s t ö .

Aigastöd läböd klerdöd samu- döks jeddöpödön ja paldin vöi- mö räz ledöi paiköl ja vantlö tagiz mäd yt pälö, kis um. Jö- va tiend tyedö livö rou ve- lö kym a. Mädlös ytö lo. ai- gastös sidä vöiks rökandö yL yrgandöks ja tye.

"Livöd yt" äll sydajid ät mäd suglist - estlist jasuoimlist - estlist ja suomlist. 1920. äigastöst yrgös suomi prof. K e t t u n e n ja estli Dr. O. L o o r i t s (siz student) keitö livö randa kouti kuor- rös kubbö livö rou villö. Se altiz ka livlizis rou ar- mastimist, mis nänt syzal vol iend tukkum. 1923. a. livöd ents vailö sugist mötköd, ku um luomöst entsön yt, kis ajaks livö azdi ja kyzzimizä jeddö- päm. Nei sugiz livöd yt, kiem statutöd saitö kuodstöt sies ents äigastös 13. februarös. (Statutöd ala keratijid voltö:- K. Stalte, K. Steffenberg, P. Stef- fenberg, E. Demberg, D. Volgansky P. Disler ja P. Folman) Siest pävast siz ka yt um vöind yrgöents tyedö. 2. aprilös säb mustöt ytöni juondiji ja juond sieköks yt sai vöim tyedö tie dö livö rou murmsö.

Ama ezmöks yt yrgiz murtö sägö livö lapstön ka skuolsö opatöt nänt ama käi. Se vol ja um vel paldin kyzzimi, - kienköks yt ama jemin jeliz. Yldin pierrö luomöt siegakuor kis yrgiz klerdöst loulö. Sait yrgdöt ajjö Randa pe- gast azad, parantöt mä samiz kyzimi - j. m.

Kui se amsi um, mei ka sidö Kus midagist säb tiedöt, säi- suggöböd ka artijid. Ka yt ja täm tye tejid saitö mojjö sel- list artimiz azzö. Tye um käi- döt sieggö, kitös ku yt tye- volli politikli. Aga azad lek- stö jeddöpödön jövist - ja yt ents tyestö - vöiz nägtö, ku ta um sieldö kultural organiza- tsion. - Vöigö ents merk jur ulatö, Livöd Yt um vaidöm möt- kidi pägin munt ytödöks ja väliksoks ja um set ytis yt- liköks. Amsi, kus livlistön um "kämga pikstöm", Yt vol abli. Ta um kördatöm nitöd. ja mä jagimist pagast jüsö, kyzzöm arstö randa jaguks j. m. k.

1924. a. (ja ka müsä ai- gastis pierrö siedo) yt bu- dzets sai vöttöt summa ai- gakerad pierast ka. Um set kai, ku se summa ab uo ka sie pierast kölbatöt. Yt tye päka um ka se, ku

tämmön um 2 mä kabalt - väikis an dtöt ja vostöt; nei iz tégald, pü materialöd ja kuoda plän. Kuoda mu- stami um periz äigal päva kördal ja um luotömöst, ku mingist äiga- stöd pierrö samö ka siedo nädö.

Sürimist pyvad ja kubbö lémist voltö: plaga nustamiz päva 1925. a. lölöd pyvad 1924. a., 1925. a., ja 1926. a. kalamie pyvad munt ytödöks ydskubs, 5. a. jubilej pyvad 1928. a. j. m. - Ab vöi ka kitö, ku ama um mei länd jeddöpödön, kui se vol tö döb. Voltö yt tye tiemizös ka va- gad äigad, ku yt täudkubis voltö set 7 ristingt. Aga, volgö Jumal tie döt, paldin vöib tegiz nädö, ku liv list sydamis yrgöb pallö patriotisr tu!

- Ku tye um nei jövist länd jed döpäm vöimö tiennö Letmä välikso, kis ydstö yd vol "Livöd ytön" - ja ama livö rouvön vastö tullä ja ab- li jatygub pägin mäd kiel opati- mist skuolsö. Siz pägin tienandik- si um ändamöst sürd suglistön - suomödön ja estlistön, kis ät yt tyedö tyggönöd material puolstö. Ab vöimö unnö ka ents tye tejadi, kis ab uotö ärmakstönöd entsä livö rou pierast. Yt juondijiks yrgandök- söst 1924. a. samö vol K. Stalte, kiem tyedö, ikiz (kera)literatur murmsö vöimö - sür tienimizöks vastö vöitö; 1924. a. - 1933. a. - M. Lepste, kis siesaggöl um ka skuolopatijiks. Ka täma um livlist pierast pägin tiend. 1933. äigastöst juondijiks um pandöt kierdi ja azast aru säji miez, kiem livö rou ka um pilöm ydst-yd sydäm jüsö - D. Volganski. Aigast vel um jedsö ja tämstö luo- töm pägin. Pägin tiennöm ka amdä, kis, voldsö juond nötkömöd, ät ap- tönd juondijist tyedö.

- Amad sugud, söbrad ja jövvö tä- jid, ähtögöd vel jeddöpödön ka, laz yt vöigö tulbös loä. juoksimizöl täntö nänt projektöd ja merköd, mis at ienöd tagan tagan, ja täutö sie gist sellist ja tuolist wigad ja äpartimist.

P. Damberg.

E z m i z l i v ö d Y T Ö N t ä m l o a i g a s t v o l m i z p y v a - döks t a r m ö m s ü r d ö p i t - kö i g g ö, l ä k k ö t y e y d s t - y d j ö v i s t k ö r d ö l, j u o n - d ö m i i m ö v ä z z ö m ö t v i - d ö r o u s i e l d ö m j a k u l - t u r j ü r !

Liestad.

Ma kitiz sinnön Pëts: Sa vöta sälgö rëts, Yrg liestad kuodal. kandö, Ma ieb vel räskiz randö. Siz kurna balö valad Sa amad tuodöt kalad, Ma paldin ala rakand, Ma tulab kuodaj pakand. Klm.